

ОДЕСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ

Академія Післядипломної Освіти Управління Охорони здоров'я «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА АСАМБЛЕЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Одеської міжнародної академії

_____ А. ПАХЛЕВАНЗАДЕ

« _____ » _____ 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Української Медичної Асамблеї

_____ Г. Н. СЕРДЮК

« _____ » _____ 2024 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	«Терапевтична стоматологія»
Категорія слухачів	лікарі, які закінчили інтернатуру спеціальністю «Стоматологія»;
Форма навчання	Очна та дистанційна
Кількість годин	4
Термін навчання	120

ОДЕСЬКА
МІЖНАРОДНА

АКАДЕМІЯ
(Ідентифікаційний код 42400178)

Одеса, 2024 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму підготовки з підвищення кваліфікації зі спеціальності «Терапевтична стоматологія» складено робочою групою відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 №1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» (із змінами) від 14 липня 2021 р. №725.

I. ВСТУП

1. Післядипломна освіта: основним завданням циклів спеціалізації, є отримання та удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду.

2. Попередня освіта перелік освітніх програм: лікарі, які закінчили інтернатуру за спеціальністю «Стоматологія»; лікарі-стоматологи-терапевти, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю згідно Наказу МОЗ України від 25.07.2023 №1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями».

3. Освітня програма підготовки з підвищення кваліфікації – проходження циклу спеціалізації за спеціальністю «Терапевтична стоматологія» проводиться за освітньою програмою підготовки затвердженою Вченою радою ОМА, та розробленими на їх основі робочими програмами та навчальними планами затвердженими на Вченій раді Навчально-наукового інституту післядипломної освіти.

4. Слухачі, які виконали навчальний план та програму спеціалізації, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліста із кваліфікації «Терапевтична стоматологія».

ОДЕСЬКА
МІЖНАРОДНА

АКАДЕМІЯ
(Ідентифікаційний код 42400178)

II. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складова освіти	Післядипломна освіта, спеціалізація
Контингент	Лікарі, які закінчили інтернатуру за спеціальністю «Стоматологія»; лікарі-стоматологи-терапевти, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Спеціальність	Терапевтична стоматологія
Форма навчання	Очна та дистанційна участь в режимі реального часу
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Мова	Українська
Академічні права	Безперервний професійний розвиток, цикли тематичного удосконалення
Професійні права	Робота на посадах лікар-спеціаліст за спеціальністю «Терапевтична стоматологія» у закладах охорони здоров'я.
Моніторинг та оцінювання	Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами), Наказ МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами)
Тривалість навчальних планів у складі освітньої програми	- 3 місяці (468 годин / 15,6 кредитів ЄКТС) для лікарів, які закінчили інтернатуру за спеціальністю «Стоматологія»; - 2 місяці (312 годин/ 10,4 кредитів ЄКТС) для лікарів-стоматологів - терапевтів, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю. Відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями»

ОДЕСЬКА
МІЖНАРОДНА

АКАДЕМІЯ
(Ідентифікаційний код 42400178)

III. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Інтегральна компетенція	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Терапевтична стоматологія», або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці лікаря стоматолога-терапевта.</p> <p>ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку з терапевтичної стоматології.</p> <p>ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою, пріоритетні технології, що застосовуються в стоматології.</p> <p>ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).</p> <p>ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства.</p> <p>ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p>

	<p>ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.</p> <p>ЗК 14. Знати показання, протипоказання, побічні дії препаратів які використовуються в стоматологічній практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.</p>
<p>Професійні компетентності (ПК)</p>	<p>ПК 01. Вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовуючи основні та допоміжні методи дослідження;</p> <p>ПК 02. Вміння виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції, відповідно до професійних стандартів.</p> <p>ПК 03. Вміння планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.</p> <p>ПК 04. Вміння проектувати процес надання медичної допомоги: визначати діагноз, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини.</p> <p>ПК 05. Вміння організовувати та проводити скринінгове обстеження в стоматології.</p> <p>ПК 06. Вміння до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини.</p> <p>ПК 07. Вміння проводити диференційну діагностику основних стоматологічних захворювань.</p> <p>ПК 08. Вміння діагностувати аномалії розвитку зубів та деформації щелеп.</p> <p>ПК 09. Вміння діагностувати захворювання слинних залоз.</p> <p>ПК 10. Вміння застосовувати різні види знеболювання за показаннями.</p> <p>ПК 11. Вміння проводити лікування та профілактику стоматологічних захворювань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • некаріозних уражень твердих тканин зуба (шліфування, ремінералізуюча терапія, пломбування з використанням композитних та інших матеріалів); • карієсу зубів (ремінералізуюча терапія, закриття фісур, препарування каріозних порожнин, виготовлення та застосування ізолюючих прокладок, тимчасових і постійних пломбуєчих матеріалів, шліфування та полірування пломб за показаннями); • пульпіту (вітальний та девітальний метод,

	<p>ампутація та екстирація пульпи, комбінований метод, надання невідкладної допомоги);</p> <ul style="list-style-type: none"> • періодонтиту (механічна, хімічна та медикаментозна обробка кореневих каналів, розширення їх і пломбування, застосування фізіотерапевтичних методів, надання невідкладної допомоги); • захворювань пародонту (гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, ідіопатичні захворювання, пародонтоми); • захворювань слизової оболонки порожнини рота (травматичні ушкодження, інфекційні, інфекційно-алергічні захворювання, ураження слизової оболонки ротової порожнини при інтоксикаціях, гіпо- та авітамінозах, захворюваннях крові, ендокринної, серцево-судинної, нервової систем, шкіри, шлунково-кишкового тракту, колагенозах, дерматозах, передракових захворюваннях); • хейлітів, аномалій та захворювань язика; • невrogenних захворювань щелепно-лицевої ділянки; <p>ПК 12. Вміння проводити профілактику та скринінг онкологічних захворювань, передракових станів в порожнині рота.</p> <p>ПК 13. Вміння проводити протиепідемічні та карантинні заходи.</p> <p>ПК 14. Вміння надавати медичну допомогу населенню в умовах природних та техногенних катастроф та надзвичайному стані.</p> <p>ПК 15. Вміти вести нормативну медичну документацію.</p>
--	---

Програмні результати навчання

ПРН 01. Вміти організувати стоматологічну допомогу
ПРН 02. Вміти проводити діагностику захворювань органів порожнини рота
ПРН 03. Вміти проводити амбулаторне знеболювання в терапевтичній стоматології
ПРН 04. Вміти проводити діагностику та допомогу при невідкладних станах
ПРН 05. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику карієсу зубів
ПРН 06. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику захворювань пульпи

ПРН 07. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику захворювань періодонту

ПРН 08. Вміти проводити діагностичні методи в ендодонтії, механічну та хімічну обробку корневих каналів, obturaцію корневих каналів

ПРН 09. Вміти проводити діагностику, лікування та профілактику не каріозних уражень зубів

ПРН 10. Вміти використовувати різні види пломбувальних матеріалів в терапевтичній стоматології

ПРН 11. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику захворювань пародонту

ПРН 12. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику захворювань слизової оболонки порожнини рота

ПРН 13. Вміти проводити діагностику та профілактику передракових захворювань та онкологічних захворювань в терапевтичній стоматології

ПРН 14. Вміти проводити фізичні методи діагностики та лікування при різних стоматологічних захворюваннях

ПРН 15. Вміти проводити профілактичні заходи стоматологічних захворювань

ПРН 16. Вміти проводити основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань

ПРН 17. Вміти проводити військово-медичну підготовку

ПРН 18. Вміти організувати та надати невідкладну медичну допомогу при надзвичайних ситуаціях

ПРН 19. Вміти діагностувати та надати терапевтичну стоматологічну допомогу хворим на СНІД та вірусні гепатити

ПРН 20. Володіти питаннями імунопрофілактику

ПРН 21. Володіти питаннями радіаційної медицини

ПРН 22. Знати прояви особливо небезпечних інфекцій в порожнині рота

ПРН 23. Знати проблеми туберкульозу та його прояви в порожнині рота

ПРН 24. Знати питання протидії насильства в сім'ї

ОДЕСЬКА
МІЖНАРОДНА

АКАДЕМІЯ
(Ідентифікаційний код 42400178)

**ІV. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ
ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»**

Контингент	Лікарі, які закінчили інтернатуру за спеціальністю «Стоматологія»
Тривалість навчального плану (міс./год./ЄКТС)	- 3 місяців (468 годин / 15,6 кредитів ЄКТС)

Код	Компонента освітньої програми	К-ть годин / кредити ЄКТС	Форма контролю
Обов'язковий компонент			
ОК01	Організація стоматологічної допомоги	4/0,13	залік
ОК02	Діагностика захворювань органів порожнини рота	6/0,20	залік
ОК03	Амбулаторне знеболювання в стоматології	6/0,20	залік
ОК04	Діагностика та допомога при невідкладних станах	8/0,26	залік
ОК05	Карієс зубів	20/0,67	залік
ОК06	Захворювання пульпи	14/0,47	залік
ОК07	Захворювання періодонта	14/0,47	залік
ОК08	Ендодонтія	36/1,20	залік
ОК09	Некаріозні ураження зубів. Діагностика, лікування та профілактика	8/0,26	залік
ОК10	Пломбувальні матеріали	12/0,40	залік
ОК11	Захворювання пародонта	48/1,60	залік
ОК12	Захворювання слизової оболонки	54/1,80	залік
ОК13	Онкологічні аспекти в терапевтичній стоматології	68/2,26	залік
ОК14	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології	12/0,40	залік
ОК15	Профілактика стоматологічних захворювань	70/2,33	залік
ОК16	Основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань	36/1,20	залік
Додатковий компонент			
ДК01	Військово-медична підготовка	24/0,80	залік
ДК02	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях	6/0,20	залік

ДК03	СНІД та вірусні гепатити	2/0,07	залік
ДК04	Імунопрофілактика	2/0,07	залік
ДК05	Радіаційна медицина	2/0,07	залік
ДК06	Особливо небезпечні інфекції	2/0,07	залік
ДК07	Туберкульоз	2/0,07	залік
ДК08	Протидія насильства в сім'ї	6/0,20	залік
Атестація		6/0,20	іспит
Разом		468 годин / 15,6 кредитів ЄКТС	

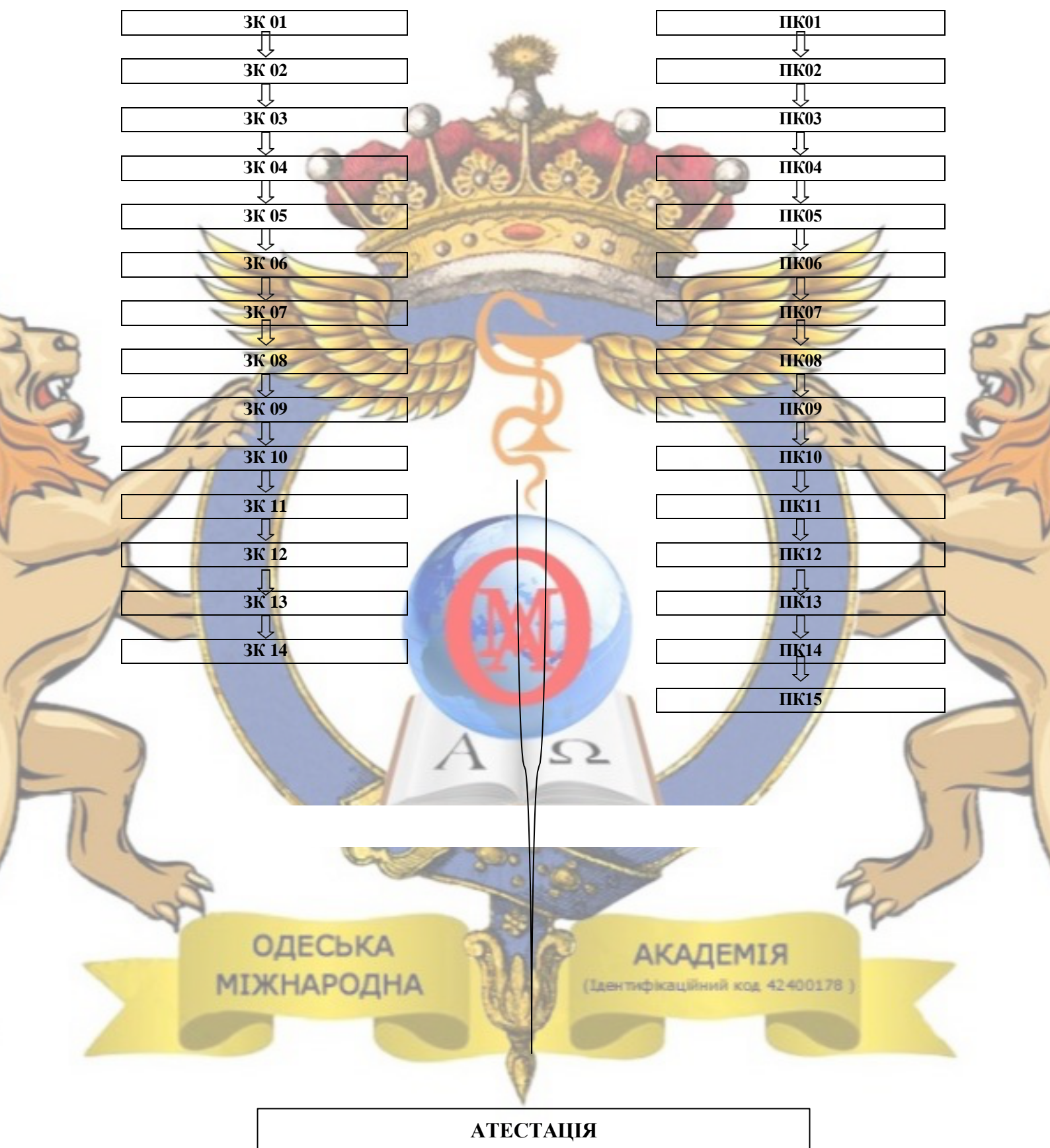
Контингент	Лікарі-стоматологи-терапевти
Тривалість навчального плану (міс./год./ЄКТС)	2 місяці (312 годин/ 10,4 кредитів ЄКТС)

Код	Компонента освітньої програми	К-ть годин / кредити ЄКТС	Форма контролю
Обов'язковий компонент			
ОК01	Організація стоматологічної допомоги	4/0,13	залік
ОК02	Діагностика захворювань органів порожнини рота	6/0,20	залік
ОК03	Амбулаторне знеболювання в стоматології	6/0,20	залік
ОК04	Діагностика та допомога при невідкладних станах	8/0,26	залік
ОК05	Карієс зубів	22/0,73	залік
ОК06	Захворювання пульпи	16/0,53	залік
ОК07	Захворювання періодонта	14/0,47	залік
ОК08	Ендодонтія	16/0,53	залік
ОК09	Некаріозні ураження зубів. Діагностика, лікування та профілактика	8/0,26	залік
ОК10	Пломбувальні матеріали	12/0,40	залік
ОК11	Захворювання пародонта	50/1,67	залік
ОК12	Захворювання слизової оболонки	56/1,87	залік
ОК13	Онкологічні аспекти в терапевтичній стоматології	12/0,40	залік
ОК14	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології	10/0,33	залік

OK15	Профілактика стоматологічних захворювань	10/0,33	залік
OK16	Основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань	10/0,33	залік
Додатковий компонент			
ДК01	Військово-медична підготовка	24/0,80	залік
ДК02	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях	6/0,20	залік
ДК03	СНІД та вірусні гепатити	2/0,07	залік
ДК04	Імунопрофілактики	2/0,07	залік
ДК05	Радіаційна медицина	2/0,07	залік
ДК06	Особливо небезпечні інфекції	2/0,07	залік
ДК07	Туберкульоз	2/0,07	залік
ДК08	Протидія насильства в сім'ї	6/0,20	залік
Атестація		6/0,20	іспит
Разом		312 годин/ 10,4 кредитів ЄКТС	

V. СТРУКТУРНА СХЕМА

VI. АТЕСТАЦІЯ

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» зі спеціальності «Терапевтична стоматологія» підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації. Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліст формується закладом вищої (післядипломної) освіти.

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» зі спеціальності «Терапевтична стоматологія», допускаються слухачі які повністю виконали програму підготовки. Допуск до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок оформлюється наказом ректора закладу вищої освіти. Атестація лікарів включає:

- іспит з оволодіння практичними навичками;
- співбесіда.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 4-тири бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») системою.

Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація.

За результатами атестації комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні звання «лікар-спеціаліст» з конкретної лікарської спеціальності.

За результатами позитивної атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям, видається сертифікат встановленого зразка.

VII. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями «Ортопедична стоматологія», «Терапевтична стоматологія», «Хірургічна стоматологія», «Ортодонтія», «Дитяча терапевтична стоматологія», «Дитяча хірургічна стоматологія»: нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ «Медінформ», 2014. – 236 с.
2. Божко К.В. Бактеріальні інфекції та їх прояви в порожнині рота. Туберкульоз: навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів / К.В. Божко, С.В. Полякова. Харків: ХМАПО, 2018. - 44 с.
3. Божко К.В. КАНДИДОЗ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА: навч.метод. посіб. для самостійної роботи / К.В. Божко, С.В. Полякова, О.Є. Іванов – Харків: ХМАПО, 2019. – 45 с.
4. Божко К.В. Прояви сифілісу в порожнині рота. Клініко-діагностичні паралелі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів / К.В. Божко, С.В. Полякова. Харків: ХМАПО, 2018. - 36 с.
5. Велигоря І.Є. Ендогенна профілактика стоматологічних захворювань: навчально-методичний посібник для самостійної роботи / І.Є. Велигоря, О.Є. Іванов. – Харків: ХМАПО, 2018. - 68 с.
6. Велигоря І.Є. Етіологія та патогенез періодонтитів: навчально-методичний посібник для самостійної роботи / І.Є. Велигоря, О.В. Любченко. – Харків: ХМАПО, 2017. - 36 с.
7. Велигоря І.Є. Етіологія та патогенез пульпітів: навчально-методичний посібник для самостійної роботи / І.Є. Велигоря, О.В. Любченко. – Харків: ХМАПО, 2017. - 40 с.
8. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: від теорії до практики / Під редакцією А.В. Борисенко//Довідник лікаря» Стоматолог» - К,:ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2013 . - 548с.
9. Іванов О.Є ПЕРЕДРАКОВІ ЗАХВОРЮВАННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ТА ЧЕРВОНОЇ ОБЛЯМІВКИ ГУБ: навч.метод. посіб. для самостійної роботи/ О.Є. Іванов, К.В. Божко, С.В. Полякова,– Харків: ХМАПО, 2019. – 37 с.
10. Куцевляк В.Ф. Ендопардонтальні ушкодження: навчальний посібник для самостійної роботи слухачів / В.Ф. Куцевляк, О.В. Любченко. - Харків: ХМАПО, 2017. - 40 с.
11. Куцевляк В.Ф. Етіологія та патогенез хвороб пародонта: посібник для самостійної роботи/ В.Ф. Куцевляк, Н.Б. Циганова, І.В. Циганова, І.В. Циганова. – Харків: ХМАПО, 2017. - 40 с.
12. Куцевляк В.Ф. Індексна оцінка пародонтального статусу / В.Ф. Куцевляк, Ю.В. Лахтін : Навчальний посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Суми, 2015.- 74 с.
13. Лісова І.Г., Сіроштан Г.М., Михайленко Н.М. та ін. Збірка керівних документів в щоденній практиці та атестації лікарів стоматологічного фаху/ Навчально-методичний посібник/. – Харків, ХМАПО, 2016. – 168 с.

14. Любченко О.В. Иригація кореневих каналів. Протоколи проведення. Помилки та ускладнення: навчально-методичний посібник / О.В. Любченко, Л.В. Северин. – Харків: ХМАПО, 2017. - 36 с.
15. Обтураційні системи в сучасній ендодонтії: навчальний посібник / В.Ф. Куцевляк, О.В. Любченко, І.Є. Велігоря, Л.Ю. Пушкар, Л.О. Ладигіна, Л.В. Северин. – Х.: С.А.М., 2016. - 64 с.
16. Передпухлинні захворювання щелепно-лицевої ділянки. Навч.пос. / Д.С. Аветіков, Н.А. Соколова, Г.П. Рузін; ВДНЗУ «УМСА»; ХНМУ. - Полтава: ТОВ «АСМІ», 2012. - 68с.
17. Помилки та ускладнення, що виникають під час обробки кореневих каналів: навчально-методичний посібник для самостійної роботи / В.Ф. Куцевляк, О.В. Любченко, І.Є. Велігоря, Л.В. Северин. – Харків: ХМАПО, 2017. - 28 с.
18. Пушкар Л.Ю. МЕТОДИ МІНІМАЛЬНО ІНВАЗИВНОГО ЛІКУВАННЯ КАРІЄСУ ЗУБІВ: навчально-методичний посібник для самостійної роботи / Л.Ю. Пушкар, О.М. Сирота, В.В. Грищенко. – Харків: ХМАПО, 2019. – 34 с.
19. Пушкар Л.Ю. Діагностика каріозної хвороби. Додаткові методи діагностики карієсу: навчально-методичний посібник для самостійної роботи / Л.Ю. Пушкар, О.М. Сирота, В.В. Грищенко. – Харків: ХМАПО, 2017. – 32 с.
20. Пушкар Л.Ю. Діагностика каріозної хвороби. Клінічні методи діагностики: навч.метод. посіб. для самостійної роботи / Л.Ю. Пушкар, О.М. Сирота, В.В. Грищенко. – Харків: ХМАПО, 2017. – 36 с.
21. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації/ За ред.. Анатолія Ніколішина. - Вид.2-е, виправлене і доповнене. - Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680с.

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

(офіційні сайти та інформаційні портали)

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.who.int/>
3. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>
6. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/>
7. Всесвітня організація сімейних лікарів — (The World Organisation of Family Doctors (WONCA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.woncaeurope.org/>